

II) Τελειώνω τὸ τρώχισμα πολλαχ. : Ἀκόμη δὲν ἀποτρώχισα τὸ μαχαίρι.

ἀπότρυγα ἐπίρρ. πολλαχ. ἀπότρυγα Κάρπ. κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τρύγος. Ἡ λ. καὶ τὸν 17ον αἰῶνα παρὰ Βάρνερ (ιδ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,394). Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. καὶ ἀπόθρεα, ἀπόσπορα κττ.

Μετὰ τὸν τρυγητὸν ἔνθ' ἀν. : Ἀπότρυγα θὰ ῥθω - θὰ πάω - θὰ τὸ κάμω κττ. πολλαχ. Τὰ προτουβρόχια δὴ ῥετὸν τόπον μας πιάν'νι ἀπότρυγα Αἰτωλ. || Παροιμ. φρ. Ξαναμανὰ κι ἀπότρυγα (ἐπὶ τοῦ κατ' ἐπανάληψιν καὶ παρακαίρως πράττοντος ἢ ζητοῦντος τι. ξαναμανὰ = ἐξ ἀρχῆς, ἐκ νέου) Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Συνών. ἀποβέντεμα.

ἀποτρώγημα τό, Λεξ. Βλαστ. Μπριγκ. ἀποτρώγ'μα Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτρώγω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Τὸ τέλος τοῦ τρυγητοῦ. Συνών. ἀποβεντέμισμα, ἀποβεντέμισμός, ἀποτρώγησις 1, ἀποτρώγι 2, ἀποτρώγιδι 2, ἀπότρυγο 1, ξετρώγι.

ἀποτρώγησις ἡ, ἀμάρτ. ἀποτρώγησις Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτρώγω καὶ τῆς καταλ. -σις.

1) Ἀποτρώγημα, ὁ ιδ. 2) Τὸ μέρος τῆς ἀμπέλου ὅπου προσωρινῶς διεκόπη ὁ τρυγητός : Τὰ πρόβατα βόσῃσαν ὡς τ'ν ἀποτρώγησις. Νὰ μὴν πὰς παραπέρα ἀπ' τ'ν ἀποτρώγησις.

ἀποτρώγι τό, πολλαχ. ἀποτρώγ' βόρ. ιδιῶμ. ἀποτρώγι Ἀνδρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά. ἴποτρώγι Εὐβ. (Κάρυστ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτρώγω καὶ τῆς καταλ. -ι. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,66 κέξ.

Συνήθως κατὰ πληθ. 1) Σταφυλαὶ ἀπομένουσιν ἐπὶ τῆς ἀμπέλου μετὰ τὸν τρυγητὸν πολλαχ. Συνών. ἀπανωτσάμπουρο, ἀποζούρι 2, ἀποστάφυλο, ἀποτρώγιδι, ἀποτσάμπι, ἀποτσάμπουρο, καμπανάρι, καμπανέλλι, καμπανός, κουδούνι. Πβ. ἀπόβακλο. 2) Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ τρυγητοῦ Κεφαλλ. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀποτρώγημα. 3) Αἱ μετὰ τὸν τρυγητὸν ἡμέραι Κεφαλλ. Συνών. ξετρώγισα (ιδ. ξετρώγι).

ἀποτρώγιδι τό, ΚΠαλαμ. Πολιτ. μοναξ. 2 211 ΠΒλαστοῦ Ἀργ. 52 — Λεξ. Βυζ. Αἰν. ἀποτρώγι Κάρπ. ἀποτρώγιδι Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτρώγω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ ιδ. ΒΦάβην ἐν Ἀθηνᾶ 45 (1933) 359.

Συνήθως πληθ. 1) Ἀποτρώγι 1, ὁ ιδ., ἔνθ' ἀν. : Ποιήμ.

Πάντα κι ἀκόμα σὰ νὰ ζητειανεύουν

τ' ἀποτρώγιδι τοῦ περιβολιοῦ σου

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν.

Καὶ τὸ πρῶνι κατέβαινα ῥε τ' ἀμπέλι νὰ τσιμπήσω

τ' ἀποτρώγιδι τὰ κρουστά ποῦ παγωμένα τὰ εἶχε

σὰν κρούσταλλα, σὰν τραγανὰ πετράδια, τὸ μιστράλι

ΠΒλαστός ἔνθ' ἀν. 2) Ἀποτρώγι 2, ὁ ιδ., Λεξ. Αἰν.

ἀπότρυγο τό, Κύθν. Μέγαρ. Πελοπ. (Ἀρκαδ. Γορτυν. Δημητσάν. Κορινθ. Λακων.) κ.ά. — Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τρύγος.

Συνήθως πληθ. 1) Τὸ τέλος τοῦ τρυγητοῦ ἔνθ' ἀν. : Τ' ἦρθες, ἄμοιρε, τώρα ῥε τ' ἀπότρυγα ; Μέγαρ. || Φρ. Τώρα ῥε τ' ἀπότρυγα ! (κατόπιν ἐορτῆς) Ἀρκαδ. Κορινθ. Λακων. || Παροιμ. Ἡ ἀλ'ποῦ ῥε τ' ἀπότρυγα σφεντόνες ἐπλεκε (ἐπὶ

τοῦ παρακαίρως πράττοντός τι) Δημητσάν. Συνών. ιδ. ἐν λ. ἀποτρώγημα. 2) Τὸ τέλος παντὸς σπουδαίου ἔργου Πελοπ. (Γορτυν.) 3) Τὰ μεθέορτα Πελοπ. (Γορτυν.)

Ἀπότρυγος ὁ, Κέρκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τρύγος.

Ὁ μὴν Ὀκτώβριος. Συνών. ιδ. ἐν λ. Ἀγιδημη-τρώγης, ἔτι δὲ συνών. Ὀκτώβρις, Σπορεάς.

ἀποτρώγῳ σύνθηθ. ἀποτρώγῳ πολλαχ. ἀποτρώγῳ Πελοπ. (Καλάβρυτ.) ἀποτρώγῳ βόρ. ιδιῶμ. ἀποτρώγῳ Σίφν. ἴποτρώγῳ Κρήτ. κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τρώγω. Πβ. καὶ ἀρχ. ἀποτρώγῳ = τρώγῳ.

Τελειώνω τὸν τρυγητὸν σύνθηθ. : Παροιμ. Ὅταν οἱ ἄλλοι ἀποτρώγουν, ἡ Μαρία ἐπλεκε καλὰθια (ἐπὶ τοῦ παρακαίρως πράττοντός τι) Ζάκ. κ.ά. Συνών. ἀποβεντεμίζω.

***ἀποτρώπωμα** τό, ἀποτρώπωμαν Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτρώπωνω.

Ἀφαίρεσις τοῦ τρώπωματος.

ἀποτρώπωνω ΔΚαμπούρογλ. Ἀθηναῖκ. διηγ. 78 ἀποτρώπωνω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τρώπωνω.

I) Εἰς τὴν ραπτικήν, ἀφαιρῶ τὸ τρώπωμα Πόντ. (Τραπ.) Συνών. ξετρώπωνω. II) Ἀποκρύπτομαι πού ΔΚαμπούρογλ. ἔνθ' ἀν. : Δυστυχισμένη ἄνθρωπε, σὲ φόβισα κι ἀποτρώπωσης ! Ἀντίθ. ξετρώπωνω.

ἀποτρώγω (I) Πόντ. (Κερασ.)

Τὸ ἀρχ. ἀποτρώγω = ἀποδάκνω, παρεσθίω τινός.

Καταδιώκω τινά : Παροιμ. φρ. Κάποιος ἀποτρώγει σε (πρὸς τὸν πράττοντά τι μετὰ πολλῆς βίας καὶ ταχύτητος).

ἀποτρώγω (II) σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀποτρώγων βόρ. ιδιῶμ. ἀποτρώω Ἀνδρ. κ.ά. ἀποτρώων Πελοπ. (Καλάβρυτ.) Σκυρ. ἀποτρώων Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀποτρώω Πελοπ. (Οἶν.) ἴποτρώγω Κρήτ. ἴποτρώω Χίος (Πυργ.) ἴποτρώω Ρόδ. κ.ά. ἴποτρώων Εὐβ. (Στρόπον.) ἀποτρώω Τσακων. Ἀόρ. ἀπόφαγα κοιν. ἐπέφαγα Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Μετοχ. ἀποφαγωμένος πολλαχ. ἀποφαωμένος Ζάκ. Νάξ. κ.ά. ἀποφαωμένους Ἡπ. κ.ά.

Τὸ μεσν. ἀποτρώγω. Διὰ τὸν τύπ. Τσακων. ἀποτρώου, ἐν ᾧ τὸ τρώω ἐκ τοῦ τρώω, πβ. καὶ μετρώω (μητρώω), τρώω (τρώω) κττ.

1) Τελειώνω τὸ φαγητόν, παύω νὰ τρώω σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. : Ἄμα ἀποφάτε, ν' ἀρχίσετε δουλειά. Ὅ,τι ἀποφάγαμε, ἦρθε κ' ἐκεῖνος. Σὰν ἀποφάγαμε, ἀρχίσε ἡ βροχή. Μόλις ἀποφάγα, ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ. Ἄν ἀπόφαες, σήκω νὰ μοῦ φέρῃς λίγο νερὸ κοιν. Οἱ μισοὶ ἦταν ἀποφαωμένοι ποῦ οἱ ἄλλοι ὅ,τι ἀρχίζαν Ζάκ. Ἐμεῖς τρώμε μέρα μέρα, μέσ' ῥε τὰ σούρουπα ἔμεταν ἀποφαωμένοι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἡρθε ἀποφαωμένους Ἡπ. (Ζαγόρ.) || Φρ. Ἐφαί κι ἀπόφαί (ἀπέθανε) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Παροιμ. φρ. Νίψον κι ἀποφάγαμε (ἐπὶ προώρου ἀποτυχίας ἐπιχειρήσεως ἢ ἐπὶ ἀποστερήσεως προσδοκωμένου κέρδους. Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,396) πολλαχ. Νίψον κι ἀποφάγαμ' ἀπ' ἀμπέλ' ! (κατεστράφη τὸ ἀμπέλι ἐκ θεομηνίας) Αἰτωλ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,198 (ἐκδ. RDawkins) «ἐκάλεσέν τους νὰ φάσιν μετὰ του καὶ ὄνταν ἐποφάγασιν, ἐσηκώθη ὁ μισερ κτλ.» καὶ 1,658 «ἄνταν ἐπόφαγεν ὁ ρήγας, ἦρταν κάτινες ὅπου ἐφέρον μαντάτον τοῦ ρηγός». 2) Τρώω τι ἐντελῶς σύνθηθ. : Εἶναι τόσο πολὺ αὐτὸ ποῦ μᾶς δώσατε, ὥστε δὲ μπορούμε νὰ τὸ ἀποφάμε σύνθηθ. Τὸ μουσκάρι ἐπόφαε τ' ἄχρεα Κρήτ. Βρήκα τ' ἀμπέλ' - τοῦ χωράφ'

ἀπουφραυμένον ἀπὸ τὰ πρόβατα Ἦπ. Τὰ λγοντάρια μήτε νὰ τὸν ἀποφάνε δὲν ἐβαστάζανε παρὰ προφήσανε (ἐκ παραμυθ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) || Παροιμ. φρ. "Ὅλο τὸ βόιδι ἀπόφαε καὶ 'ς τὴν ὁρὰ ἀπόστασε (ἐπὶ τοῦ ἀποκάμνοντος εἰς τὸ τέλος ἔργου τινὸς καὶ μὴ ἀποπερατοῦντος αὐτὸ) Μάν.

ἀποτσαβαρίζω Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

Διασπῶ, διασχίζω: Σύρω καὶ ἀποτσαβαρίζω τὸ στόμα σ'! (ἀπειλή). Συνών. ἀποτσαβαρώνω.

ἀποτσαβάρισμαν τό, Πόντ. (Κερασ.) ἀποτσαβάριγμα Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτσαβαρίζω.

Διάσπασις, διάσχισις. Συνών. ἀποτσαβάρωμαν.

ἀποτσαβάρωμαν τό, Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτσαβαρώνω.

Ἀποτσαβάρισμα, ὁ ἰδ.

ἀποτσαβαρώνω Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

Ἀποτσαβαρίζω, ὁ ἰδ.

ἀποτσαβλουκίζω Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τσαβλουκίζω ἢ τοῦ οὐσ. τσαβλούκιν.

Κάμνω φαγητόν τι τσαβλούκιν, ἀπορριπτέον σκύβαλον.

ἀποτσαβλούκιν τό, Πόντ. (Κερασ.) ἀποτσαβλούκι Πόντ. (Σεμέν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσαβλούκιν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσαβλούκιν. Ὑπόλειμμα τροφῆς ἢ ποτοῦ ἐνθ' ἄν.: Τ' ἀποτσαβλούκι σ' ἂ ποτίης με! (τὸ ἀπόπιμά σου θὰ μὲ ποτίσης;) Σεμέν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀπόπιμα καὶ ἀποφάει 1.

ἀποτσαγκλίζω Πόντ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τσαγκλίζω.

Πιτσουλίζω.

* **ἀπότσαγο** τό, πληθ. ἰότσαα Θήρ. (Οἶα)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσαί.

Πληθ., τὰ ὑπολείμματα βρασμένου τεῖου.

ἀποτσακίδι τό, Κέρκ. Νάξ. (Κορων.) ἀποτσακίδο Νάξ. (Τσικαλαρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτσακίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Συνήθως πληθ. 1) Ἀποσυντρίμματα, ἀπομεινάρια σπασμένου πράγματος Κέρκ. 2) Ἐν τῇ ἀγγειοπλαστικῇ ὅ,τι ἀπομένει ἐκ τοῦ κοπανισμένου καὶ κοσκινισμένου χώματος, οἷον μικραὶ πέτραι ἢ βῶλοι χώματος.

ἀποτσακίζω πολλαχ. ἀπουτσακίζον ἐνιαχ. βορ. ἰδιωμ. ἰποτσακίζω Κρήτ. κ.ά.

Τὸ μεσν. ἀποτσακίζω.

1) Ἀποστρέφω, μεταστρέφω τινὰ ἀναγκαστικῶς πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν Κρήτ.: Ἀποτσακίζω τὰ ὀζᾶ - τὰ πρόβατα. Ἀποτσακίζω τὸ λαγὸ (κατὰ τὸ κυνήγιον). || Ἄσμ.

Γιὰ νὰ ἔγροικῶ βοσκοῦ σφυρὲ, βοσκοῦ πατηματάκι, καὶ ὅδε τὰ ζᾶ του σαλαγᾶ καὶ ὅδε τ' ἀποτσακίζει.

Γιὰ νὰ ἔγροικῶ καὶ τὸ βοσκὸ ὅδε διπλοσφυρίζει, ὅδε λαλεῖ τὰ πρόβατα καὶ ὅδε τ' ἀποτσακίζει.

Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1,638 (ἐκδ. RDawkins) «ἔπεψεν τὸν ἡγαπημένον του υἱὸν εἰς τὸν ρῆγα νὰ τὸν ἀποτσακίσῃ ἀπὸ τὸ κακὸν θέλημαν». 2) Θραύω τι ἐντελῶς πολλαχ.: Ἦταν λίγο ραγισμένο τὸ πιάτο καὶ αὐτὴ τ' ἀποτσακίσε. || Φρ. Τὸν ἀποτσακίσα (ἐνν. τὸν ὕπνον, ἦτοι ἀπεκοιμήθην ὀλίγον. Συνών. φρ. τὸν τσακίσα).

ἀποτσακίσιμα τό, Κρήτ. Κύθηρ. ἰποτσακίσιμα Κρήτ. Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτσακίζω.

Ἐπφδός: Τὸ ἀποτσακίσιμα τοῦ τραγουδιοῦ Κύθηρ. Ὡς τὴ γουβέδα τῆς ἔχει ἕναν ἀποτσακίσιμα, κάθε φορά λέει, μάλιστα, ναί! Κρήτ.

ἀποτσακνίδι τό, ἀμάρτ. ἀπουτσακνίδ' Σαμοθρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσακνίδο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

Μικρὸν ἄχυρον, κάρφος.

ἀποτσακώνω Ἦπ. Μέσ. ἀποτσακοῦμαι Πόντ. (Ἰμερ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τσακώνω.

1) Συλλαμβάνω Ἦπ.: Ἄσμ.

Τοῦτο τὸ καλοκαίρι θὰ γένω κυνηγός

καὶ ἂ δὲ σ' ἀποτσακώσω, θὰ τρελλαθῶ ὁ ὄρφανός.

Συνών. πιάνω, τσακώνω. 2) Μέσ. θερμαίνομαι ὀλίγον τι, γίνομαι χλιαρὸς Πόντ. (Ἰμερ. Χαλδ.): Ἐπειτακῶθεν τὸ νερόν. Συνών. τσακίζω. 3) Μέσ. ἀποκτῶ δεξιότητά τινα Πόντ. (Ἰμερ.): Ἄς ἀποτσακοῦνται τὰ δέρεά σ'!

ἀποτσαλιάζω Πελοπ. (Κόκκιν. Παπούλ. Χατζ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τσαλιάζω.

Ἀποκάμνω, κουράζομαι. Συνών. ἀποτσαλίζω.

ἀποτσαλίζω Πελοπ. (Παπούλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀμαρτ. ρ. τσαλίζω.

Ἀποτσαλιάζω, ὁ ἰδ.: Ἀποτσαλίσαι ἀπὸ τοῖς δουλειῆς.

ἀποτσαμακώνω Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

Ἐνεργ. καὶ μέσ. τεντώνομαι ἐξ ὑπνηλίας ἢ ἀδιαθεσίας: Ντ' ἀποτσαμακώνεις; (Ὁ τόνος τοῦ ἀρκτικοῦ α διὰ τὸ προηγούμενον ἐρωτηματικὸν ντό). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποτσανῶ Β 2.

ἀποτσαάμπι τό, Θράκ. ἀπουτσαάμπ' Θράκ. (Αἰν.) ἀποτσαμπο Πελοπ. (Λακων.) Χίος κ.ά. —Λεξ. Βλαστ. 299.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσαάμπι.

Ἀποτρυγι 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἄς μὲ κλαδέφουν ἄρχοντες καὶ ἐργάτες παλληκάρι καὶ ἂς μὲ βλαστολογήσουνε τρι' ἀπάρθενα κορίτσια καὶ τὸ τσαμπι τ' ἀπότσαμπο τὸ χρέος θεὰ βγάλη

Χίος.

ἀποτσαάμπουρο τό, Ζάκ. κ.ά. ἀποτσααμπούρι Κάλυμν. Κῶς κ.ά. ἰποτσααμπούρι Ρόδ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. τσαάμπουρο.

Ἀποτρυγι 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Καὶ πὺν τὰ ἰποτσααμπούρια μου τὸ χρέος μου θὰ τὸ βγάλω Ρόδ.

ἀποτσανατδίζω Πόντ. (Ὁφ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

Ἀφαιρῶ τὸ καμένον μέρος τοῦ ἔλλυχνίου: Ἀποτσανατδισὸ τὸ λυχνάρι.

ἀποτσανίζω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. τσανίζω.

Τελειώνω τὸ διὰ ραντίσματος βρέξιμον τοῦ ἐδάφους.

ἀποτσανίσμαν τό, Πόντ. (Τραπ.) ἀποτσανίσμα Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτσανίζω.

Τέλος τοῦ ραντίσματος τοῦ ἐδάφους.

ἀποτσαντίκωμαν τό, Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποτσαντικώνω.

Ἡ ἀφρημένη ἔννοια τοῦ ἀποτσαντικώων.

